

בעזרת השם יתברך

ספר

עלה לתרופה

מאת הגה"צ מוהר"ר

יהושע אלתר ווילדמאן זצ"ל

אב"ד קאנסקיוואליע.

והוא מלא וגדוש עם דינים
נחוצים למען דעת האיך להתנהג
בכמה ענינים מידי יום ביומו.

תקדמה מאת הפוציא לאור

ישמחו היראים ויעלזו החסידים בהבלות גבלות לחט אור יקר
 אוצר כל כלי חמרה הקונטרס **עלם לתרוסת מאת הבה"צ מוה"ר**
יהושע אלתר ווילנאן זצ"ל אב"ד קאנסקי וואליע. שהי' מפר
 רסמ כצוקתו ויראתו וחיכר כמה ספריםהן בעניני פלפול והן
 בעניני מוסר ויראת שמים שנתקבלו כחמימות ככל תפוצות יש
 ראל. וחנה הספר הזה הוא מלא וברוש עם דיניס נחוצים ומהם
 דיניס שנעלמו אפי' למופלגי מורה ויראים וכעוה"ר ספה חמה
 הספר הזה שחשוב ונחוץ לכל יהודי ירא ושלום למען דעת האיך
 להתנהג בכמה ענינים מידי יום כיומו. לכן נתתי לפוציא לאור
 הספר הנחמד והקדוש הזה לזכות את הרבים ויהי' לתועלת ברול
 לתופשי התורה והיראים כמו שיצאה הקורא בו. וכמו שהוצאתי
 לאור הספר הק' ואמרו אמן מהמחבר הזה ושם נדפס ב"כ מרכה
 הסכמות מתברולים הבאוניס דאז וכ"ה נתקבל כאהבה כין לוסדי
 התורה והיראים כמו כן אקוה שב"כ את הספר הק' הזה יקבלו
 כחיכה ויהיה זה לתועלת נשמה אכי מורי הרה"ח המפואר מוה"ר
 ישעיה זאב כה"ר משה אלי' שליט"א שנפטר כחצי ימיו כיום כ"ט
 חשוון תשכ"ב נ"ע. ויהי' שזכות המחבר יעמוד לנו שבזכה לקיים
 את כל הדברים הקדושים המוכאים בספר הקדוש הזה לעבור את חשי"ת
 באמת וכחמים ולהטהר ולהתקדש כקדושה של מעלה עד ביאת ב"צ אמנואמן.

המו"ל ת"ק שלו יחורה בראס

הקדמה

היה לבי תמים בתוך למע לא אבוש.
 קרדיכי בנתיב מצותך כי בו תפנתי.
 ואשתעשע במצותך אשר אהבתי.
 קרני ר' דוד חקך האצרתה עקב.

החבר הקדוש ישתבח שמו עליון. אשר קדם הקדוש רצה הוה כהם והגדיל להם מורשה והא
 הוה הקדושה. אשר האציל מהוה למע קדשו. והגדיל לו תורת אמת על די סיני. אשר שם היינו
 מלטי יד לקבל התורה. כמיש המים כע יד את אשר ישנו פה ואת אשר אינו פה עמנו עומד היום.
 והגדיל לכל והשפוט שעתידך להוצאות די שם. והוא בכלי יקר והאלוהי הקדוש שם. ותבב כמ תבדי
 אמת להאמן הקדוש והדיוא וצל על המטה פני האבות סיה כל השוכת רבו אתו מסמנתו מעלה עליה
 הכתוב כאלו מרחיב בגופו. ופי שם חל אפשר לומר בזה שידע כי כל אשר קיבל חלק בתורה
 במיני האם הוא זכה הוא מרחיב לאור את אשר קבלה נשמתו והדיוש והוא אין אור יוכל להודיע ית
 כי הוא חלק. וערכ אם זכה הודיש והדיוש אשר קבלה נשמתו כולם ולא הוציאו לאור ועדין אורכי
 שבה מעיקרא וזה שאמר התנא כל השוכת רבו אור. במשמתי ויקא מה שפא קיבל כולם ושיך
 לשמש נשמתו היו מרחיב בגופו כי אדם אור אין יוכל להודיע עכ"ל:

לפי לבי עורדי לרשעם בעם ועופרת את וחדושי מה שחנני ר' והעליתי במצותי בעהדי האן גם את
 אשר קבלתי ולקטני מהו מפורים נאני הוה יד נועם ה עליהם ומפי מפרים שניתי יקר המציאות אשר
 תבתי לעצמי לבחן עולם. והנה באתי כעת נכ להעלותם על סכסכ השמים לזכות את הרבים.
ואקדוה להשי"ה כאשר עשתי בחסדי הגדול זה כמה שנים והצאתי לאור את מפי בניך ירושע.
 הוהה לר אשר עשתי עד כה שהקבל מפי אן אצל נאני ישראל וכבר הוהא מפי בניך ירושע בשבת
 רשעם חלק ב פי ציו ומיפר לי סכבר איש תיה גדול תלמוד רכתי והגדיל האמן הקדוש אדשיי מודי
מסאמאמאמאמא וזקללהה. סיה אלמך ודיינרייך מסאמיק עדיש. אין כאשר כ"ק אדמרד פלפל
 עמו בלכמה במתי רשעא יופה. האמר לו ת' אלמר ובל איתא מבריה שם תענה לו כ"ק אדמרד זלזלה
 כבר סכרות אפודה במ בניך ירושע השיב לו ר' אלמר ובל ברוך שכחותי. כן הוהא מפי כ"ק
 בספר מעסי המנוגזים השלם והעוד מפרים. כן אקוה התגלל להשי"ה יא רעוא ראימא פילומא חרות
 דחלקבל כאשר אצלי מסודר על כל ממכת נישן מיסוד על אורי הפלפל ובה כאשר והצאתי לגדולי
 ישראל עתו האמרו כלם אשר והיטור הוה על סמ נישן די לזעזלת גדול לתנשי הוהה ולומרי.
 ערב באתי כעת לזכות את נשמתו העלובה כי לא ידע הארס את עני ומה יולד יום. ולתפנים חודשים
 יקרים בעהדי על סמ נישן דף על רי. וקפתי בגופאי אשרי מי שבא לכאן ותלמודי, בידך כאשר מה
 שכתב, בידך ועכ קראתי בשם עמק ירושע עשורתי וילן ית טע בעמק חדשי רדל במגלה מקי כ
 שלן בעמקה של הלכה, ומחמת שכבר נמצא מפי עמק ירושע טרב הוה נאמן חזיק ר' ירושע
 איריזיק דרייך אבריק סלאנים זלזלהה ועד ראיתי מפי קין עמק ירושע טמאן קדסון אשר
 הבאתי בברכי ירושע לזאת הספתי חיבת אחרון ויקרא שמו עמק ירושע אחרון

הקדמה

האדרי זה חבני מופים בסוף ספר . קונטרס עלה לתרופה עם זרבה וסמטה טעמה שחממה בו דברים נחוצים אשר נעלמו אפילו מאנשים מופלגים והנחתים לזכות את הרבים . ופ"א לאדו ששחמו יחמלת שלי שאלתי למפלגים איה כוונה צדיק לטוב בשעת עשיפה ולא היו יודעים מה להשיב לי . ואמרתי להם הוא זה הוא מחבר ספרים במסין ה' סעיף ז' . יוכין בהתעמפו שצינו הקב"ה להתעמפו בו כדי שגמור כל מחזקה לעשותם . וכן זרבה דברים נחוצים יש מה שגמולנו מהרבה אנשים אפילו למשפחות ויראים . ומתרי במרוצים אשר כותבי זכות את הרבים כזה . כמו שיראה הרואה . גם תקנו בו יתה שגיאות ושבושים אשר א"א להרפים כמו שגדפם בהעלה לתרופה הילכה .

א' מש"כ בהעלך הישינה סי' ב' כי מצד הדין מותר לדבר אדור ברכת המפיל וכו' א"כ מותר לדבר ולאמר ולשנות אם הוא נהוץ לכך עכ"ל . היו ואבוי מאן חשיב ומאן ספק לדחות דברי רבינו שמה הרמ"א ז"ל במסין ר"לם סע"א שכתב שם בפירושו האן אובלים ושהים ולא מוכרים אדור ק"ש סע"א סמחו . וז"ו זה מבוואר לדפך משה שהוא כתב בהעל"ת הישינה . וכן מה שכתב שם הלאה רק הרמ"א הביא בלשם הכלבו והדיקתו נהנו שלא לדבר וכו' עירוש כי במש"כ סעה הסתבר כזה כי בפירושו סתם הרמ"א דינו ולא כתב נהנו . ומש"כ שם בשם הרב הגאון הקדוש רבינו **חיים מנחם** שמוטב להפסיק בדיבור כ"פ אדור ברכת המפיל ולא יישן פ"א בלי ברכה . ואולי אמר כן בזהו ספק אצ"ל . שכלתו הי' שיהי' תמור לישן בלי ברכת המפיל מלהפסיק בדיבור אבל בודא חזו אינו מותר להפסיק בדיבור נגד דברי רבינו הרמ"א ז"ל כי טאן חשיב ומאן ספק לדחות דברי רבינו הרמ"א ז"ל דאוכר לדבר מה שכל נספאי כיוו בש"ע לא והתעוררו בזה מאומה .

עוד מה שכתב בס"י ו' כשאוכל לאקשין עם באבעליך אם הבאבעליך הם הרוב יברך ב' ברכות . היא לדפך רעת כז' דראב"טים והאחרונים כמש"א אני בפנים שכולם פסקו שאפילו אם התבשר של המן דגן הם המיעוט יברך רק כמ"ם ועל המחל' הוא יברך אלא ברכה אחת וכמביאר ל"ו במשנה בירחה וס"י ר"ב ובביאור הלכה עם רמדה דעה זו בשתי דים ורק כמו שכתבתי בפנים יע"ש . **לזה** אדורי כנבר ח"צי הקטני בו את כל השבושים והנספחי בעהשי"ת דמים וענינים נחוצים לכל איש ישראל . וכל מה שאני הספתי הצנתי לסימן טוב כזה . למען שידעו שזה הוספה שלי . ובה רבים וכן שלמים העתידו בו למדוד הדפסתי לזכות את הרבים ואקנה בו זה הי' בעהשי"ת לחתולה רב אפילו למפדעו חידה לחאכרים הידנים הנזכרים פה .

ואדורי כן אבוא למים את ספרי במחיה להרפים קונטרס **שער המהרה** למען לזכות את הרבים ולהודיעם את טול החיוב של המביילה . מכל נדוני הפוסקים הראשונים והאחרונים והראיתי כי לא נבד משהא דחיסדוהא הוא לפנים משורת הדין רק ע"י דחזיק מש"ס תולדי הפוסקים הראשונים אחרונים חז"ק וספרי יראים ראשונים ואחרונים . אשר במהרה זו של המביילה מביא לדידי קדושה גדולה . וז"ש"ת יסודו את לכבינו לעבוד באמת ביראה ובאברה ויקדשנו במצותיו ונזכה לכיאת ונאמר בב"א .

נאים הק' יהושע אלמר ווילדמאן אב"ד דפ"ק קאנסקיוואליא ולפנים מר"ב בק"ק ווארשא כרוזב ששארניקאוסקי בעהמ"ח ספר **בנין יהושע** וספרי ברכת יהושע בלאאמ"ד הרב הגאון הצדיק ר' אלימלך אבד"ק **מזאמ"ט** זללחה . והזכר אה' למושב לו בתוככי ירושלים תוכב"א ושם מנ"כ . נכד הרב הגאון הצדיק המפורסם ר' צבי זללחה . שחי ראב"דק ווארשא . בימי הרב הגאון הצדיק בעל **חמדת שלמה** נכד הוא מנא קדישא מלאך אלקים צבאות דעמי ר' אלימלך מליזענסק בעהמ"ס נועם אלימלך . וזוקללחה . ולמעלה במדש אבדורי הידנים והנאים הקדושים והצדיקים הרמ"א והתו"ט והבעל **מגלה עמוקות** סלם זוקללחה ז"ע ועכ"א :

נתברך לפ"ק פ"ק קאנסקיוואליא

עמק יהושע אחרון

עלה לתרופה

עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל .

להכיר יציאת מצרים בנס ק"ש שפעמא דמוכה
 בש"ס מהזיא דרבי בברכות (יג ע"ב) דקסודר רבי
 אשמעתא דרציאת מצרים להכיר יציאת מצרים
 בזמנה ופירש"י שם בזמנה בנס ק"ש :

ואין לחוש כמה שקורא ק"ש בלא תפילין, כי מה
 שאמרו רז"ל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו
 מעיד עדות שקר, דוקא אם אינו מניח תפילין
 כלל, אבל אם מניח תפילין אחר כך מותר לקרות
 ק"ש בלא תפילין, וכן אמר הה"ק רבינו יעקב
 יצחק מלובלין וזלחה"ה, והביא ראיה מראשיתין
 בגמרא הקורא קריאת שמע בלא תפילין כאלו
 הקריב זבח בלא נמכים, והרי ק"ל המקריב
 זבח היום מביא נמכים אפילו לסתר, כן הכא אם
 מניח תפילין אחרי כך לית לן בה. וכן הפסוק
 הלבוש והרב הנביא בש"ע וכן נתנו כל צדקי
 ונאני תדור לומר מיד כל השלש פרשיות כדברי
 המקדש שלך והפרי"ת הג"ל :

ב) אף דע כי יש ג' זמנים לומר ק"ש, וזמן אחד
 כותיקין, וזמן שני עד רביע היום, ולרעה
 הש"ע וכל האחרונים הייתי לפי היום אם ארוך
 אם קצר, נמצא בימי הקצין שהיום ארוך י"ח
 או י"ט שעות, יש כמה ימים שזמן ק"ש הוא עד
 רבע שעה על יבוען או האלב ויבוען, וצריך
 ליהדר לקום מקודם שעה אחת כדי שיפנה ויפיל
 ידיו ויניח מלית התפילין ויקרא ק"ש, ואם רחצה
 חבירו ישן חייב להקיצו שיפנה ויקרא ק"ש בזמנו :
ג) אכזב יש רעה ג' שבין קצין ובין בחורף
 וזמן ק"ש הוא עד וינעז פ כי הזמן
 הוא כמו בגן עץ שחמדי היום הוא י"ב שעות
 ולילה י"ב שעות וכ"ד הפ"י וכ"ד הרב תה"ק
 ר' יצחק אייזיק ספרן מקאמארנא זצ"ל בספר
 עצי עץ על השניות . * ובספר ארצו החיים
 עז"ה בפ' ואתחנן כתב ח"ל שלדעת זאת המכ"פ

א) בש"ע א"ח (ס"ט גה ס"ב) מזה לקרא ק"ש
 כותיקין קודם הנץ החמה, אך לא
 בל אדם יוכל לעשות כן, ומכל מקום אף על פי
 שלא קראה כותיקין יש לו למחד לקרותה כל
 מה שיוכל. וע"ן ככית יוסף (ס"ט סח) כתב שכל
 רגע שיכול להקדים הקריאה שמע חייב להקדים,
 ומביא הירושלמי שכן היה המנהג ביניהם אם
 היה איזה מכה שלא יכלו לקרות ק"ש בכרכותיה
 קודם נץ החמה היו קורין תיכף כשהגיעו תפילין
 כל הג' פרשיות, וכן כתב בתהנה לבושי שרד
 בס"י נח ס"ב, לכך יורה מאד כל אדם אחר
 שבידך גרבה תעורה אם כבר הגיע וכן קריאת
 שמע יקרא תיכף כל השלש פרשיות, שמע, והיה
 אם שמע, ופרשת ציצית, עד אני ה' אלהיכם
 אמת, ולא מני בפרשת שמע לבדה, ואפילו כי
 שרעתו להתפלל תיכף ס"ט נכון הדבר לקרות כל
 הג' פרשיות תיכף אחרי ברכת התורה, שכן
 כתב המקדש שלך בפרשת בלק (דף קטו) בפ"י
 הרמ"ו חוה לשוט, קבלנו ממורנו והא"י ז"ל,
 כשאדם ישן בלילה נשמתו מסתלקת ושוהה על
 גופו רוח המומאה, וכשקם בבקר אפילו יעסוק
 בתורה יעשה כמה סעות אין רוח המומאה סר
 ברמ"ח אבריו עד שיקרא רמ"ח תיבות הק"ש,
 שמגולה קריאת שמע שכל תיבה סמנה סמנה
 רוח המומאה מאבר אחד, ומי שלא קרא קריאת
 שמע בעונתה נהפך סן רמ"ח לתרם חס ושלוס
 ותפלתו ותורתו של כל היום אין עולה למעלה,
 ולכן אפילו רשבי' חבדויו שהיו פפורים מהפלה
 חייבים בקריאת שמע, שאם לא כן אין תורתו
 מתקבלת ותיח לתרם ח"ו, עד כאן לשון המקדש
 שלך. אם כן שפיר כתב הש"ע שצריך לקרותה
 במהרה כל מה שיוכל . * וכן כתב הפרי"ה (ס"י
 ג) מק"ש רצויה לקרות כל הג' פרשיות מיד כדי

עמק עזה לתרומה עם דוממות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אדרת

י"ח, ועיר הפשט פירוש הוא מצוא ברמ"א סי'
 ס"א מע"ד וכו"א כלל ב"א מי י"א שמע ישראל
 כלומר שבע וקבל על"ך ויכון שהוא שמע וקבל
 עליו וסמ"ן באמנה שלימה, ד' שהוא על"ך
 שאנחנו מאמינים בו הוא ד' אחד בכל העולמות
 פעלה ומטה בשמים ובארץ וארבע כנפות הר"ן
 של ד' רוחות העולם :

0 * **וכתב** כח"י"א שם וסוב שיכון נ"ב שהוא
 סוסר עצמו להינה בשביל אמונה
 זו וידמה בדעתו כאילו הוא גש"ף עכשיו על קדשת
 שמו ה' ויח' ויחשב כאילו עשה בפועל משה
 עכ"ל :

08 * **ואיראת** במ"י רבעה שאמר אלקטו ויכון
 שהוא מקבל עליו עול אלקותו
 יח"ש עליו ועל זרעו ועל דרעו זרעו ע"ע לתורתם
 ה"ך ה', וזה בגולה גדולה שיהיו בניו יראי השם:
 09 * **ועיר** בבואו הנרא סי' ה' שכתב שם
 שהגם שלפי עוסק הדין איצ לכוין
 בזכירת השם הוי' כקריאתו וככתיבתו המצוא
 בהמחבר סי' ה' רק לכוין פי' קריאתו שהוא ארון
 הכל אף שיש בהכתיבה סודות גדולות עכ"ל
 כתב' שמות הוי' והפסקו ראשון יש לכיר בו
 כקריאתו שהוא ארון הכל גם בכתיבתו שהוא ה'
 תה ויהי :

10 * **גם** צריך לדעת מה שאותו בסידור רך הזיים
 של הרב הנאון מליטא בק"ש אות ד' רכשינע
 להפסקו אשר הוצאתי אהכם סארץ מדיים ויכון
 לקיים מצע של זכירת יציאת מצרים, כי מצות
 אמרה לכ"ע בעתן כוונה לצאת כמו בק"ש רמ"עב
 הכוונה לצאת אפי' בדיעבד כנ"ל :

11 * **תנה** הרבה ראשונים ואחרונים כתבו לכתב
 ברכת המפיל קודם ק"ש שעל המטה,
 * הרב האי נאון, והבא בספר אלי' רבה ואבן עזרא
 רף י"א ע"ב בסוד ק"ש לפני המטה וסודי' ט"ח
 משה בשם הכלבו דרוב הפוסקים והג"ל רב"ן וכן
 מצואר בכל ספרי הקבלה כפי' פע"ח ובפי' כוונה
 האר"י רף י' ובס' נעיר ומצוה, ובסידור שליח
 ובסידור האר"י ז"ל ובס' ארץ ישראל על אר"ח
 ע"ד הקבלה כולם כתבו להקדים ברכת המפיל
 לק"ש, ואיכ אף שהמג"א במ"י רל"ט סק"ב כתב
 להקדים הק"ש ס"מ אין להניח הפסקא של כל
 הני גדולי הראשונים ואחרונים וכל ספרי הקבלה
 הג"ל בשביל הפסקא דהמג"א, ועוד שעם רא"ן לוח
 מהפסקא דכל הני גדולי הראשונים ואחרונים הג"ל
 שנתבו להקדים הברכה דאם יקדים הק"ש
 הישינן שמא יחמטנו שינת המטא ישן בלי ברכת
 החסיד מאד כולקסן, לכן יהיה נכון להקדים
 הברכה

כל הפוסקים האחרונים הש"ך חסמ"ע ואור החיים
 לפני יהושע והלכה כמותם מאחר שספר זוה"ק
 סינר כותיהם והוא מביע כל חכמי ישראל
 שאמר מתימה הש"ס כמבואר בתשובת משאח בנימן
 ובפרט במקום שפשוטו סוגיית הגמרא מוכח כך
 עכ"ל בס' אצוה"ה הג"ל, לכך יש ליהדר שגם אם
 אינו לו אונס ועבר זמן רביו היום לדעת הש"ע
 מ"ס יסור ע"כ"פ לקחה קודם וינעד 9 ואז טוב
 לקחה עם תפילין, ואפי' מי שקרא תמיד ק"ש אחר
 ברכת ותורה, מ"ס אם אפשר שיקרא ק"ש בתפילין
 ובברכותיה קודם וינעד 9 נכון לעשות כן, ויכול
 לדלג קצת מסדר התפלה כדי לעשות כן. כמו
 שמצוה לדלג כדי להתפלל עם הציבור, * כמ"ש
 המחבר הרמ"א (בס"י גב) ובמ"ש הבאה"ם מק"א
 ח"ל המגיד והחיד להב"י כי להתפלל כסדר ולא
 ברילוג כי העושה כן סוהף הצטרות אבל בתשובת
 חב"צ (סי' לו) כתב שמש"כ בס' הוזהר להתפלל
 בסדר היינו שכאננו מתפלל עם הציבור אבל אם
 אינו לבא ככזה"נ ובא כשהציבור מתפלל כ"ע
 אחר דלג כדי להתפלל עם הציבור וכ"כ הפר"ח
 במ"י נ"ן עכ"ל הבאה"ם :

12 * **ואדם** הג"ל לקרות ק"ש בברכות כוונה,
 אז כשקרא פעם ראשונה כל הק"ש
 תיכף בקומו יתנה כלבו כאם יותר רצוי לפני
 תקב"ה ק"ש השנייה שקרא בברכותיה, או
 יכוין בק"ש ראשונה כקרא בתורה ולא לצאת בה
 המ"ע של ק"ש, ומשוב שאמר כן בפרדוס ויעיל
 חנאי זה שפירש פעם אחת על כל ימי חייו,
 ובלילה נ"ב יש לזהר אם כשקרא ק"ש ה"י עוד
 ביה"ש ולא היו עדיין ע"ב כובבים סמוכין זה לזה
 או יקודם שלא מעדות יקרא כל הג' פרשיות
 ק"ש וכ"כ המג"א וכל האחרונים :

13 * **וכצורת** ק"ש צריכה כוונה לצאת כראיאת
 במ"י ס' מע"ד, וזה מצואר בסידור
 הרב מליטא אות ה' ובסידור יעב"ץ בסוד ק"ש
 אות י"א ובפתיחה להפ"ג בה"ל ברכות השחר
 רצ"ך לחזור לקרות ככוונה לצאת אם לא ביון
 מתחילה לצאת י"ח ק"ש :

14 * **ועוד** צריך לדעת שכונת פירוש המלות
 מן פסוק ראשון של שמע ישראל
 ובשכמל"ו מעבב אפי' בדיעבד כדאי' במג"א סי'
 מ"א סי' ק"א בשם הלבוש דמתחזיק אותו אם לא
 כוון בבשכמל"ו, ובס"י ס"ג מע"ד פסק המחבר
 לשיא דאם לא כוון לבו בפסוק ראשון דחזר
 וקרא ובס"ש המג"א מק"ה רבשכמל"ו בכלל פסוק
 ראשון הוא ובג"ל, וכ"כ להדיא במחבר סע"ה
 דאם לא כוון פירושו של פסוק ראשון שלא יצא

הברכה להקיש וכן פסק כמ' מחנה ארון לנאון
 ספרדי הדיא כעשרים מגדולי ראשונים וכמה
 אחרונים שכולם כתבו להקדים הברכה לקיש, וחסד
 ואשר הרב הגאון הקדוש רבינו חיים מצאנז
 וצלה"ה שמושב להפסיק בריבוי כ"פ אודי ברכת
 הספיל ולא יישן פעם אחת בלא ברכה כי הישן
 בלא הספיל כאלו אוכל בלא המוציא, ושמעתה
 ספי סורי הרב הקדוש רבינו רוד בן הה"ק רבינו
 צבי אלימלך סרינאב בעל המחבר ספר בני
 יששכר שאמר שלדעתו חסור יותר מאוכל בלא
 ברכה, שהרי קי"ל בסוכה שינת עראי אסור חוץ
 לסוכה ואכילת עראי מותר, * ואי"כ חזינן רשינה
 חמורה מאכילה ואי"כ אם אכילת עראי אסור כלי
 ברכה הוי כאלו מעל מכ"ש שינת עראי וק"ו
 ב"ב של ק"ו לשינה קבוע דאמר בלי ברכה
 לכן יותר סאר כל אדם בות ואפי"אם רוצה לנתנ
 לאחד הברכה אחר ק"ש מ"מ יברך כעמידה * כדעת
 והש"ב"ן מ' ר"ס הובא כמ' א"י מ' ור"מ אוח"ג,
 ולא כשכבו על משכבו כי או כ"פ יישן בלי ברכה
 חיו ומחמר ברכה אלת סק' ברכות ונהנה מעולם
 היה בלא ברכה, ובליל מבילה כתב המג"א מ' ר'
 ליש סק"ד בשם של"ה לברך אודי התשמיש
 וירחץ אותו מקום במים מקודם ואחר כך יברך .
 ולפי סה שבו לעיל טוב יותר לברך קודם
 והשמיש ואין חשש בהפסק התשמיש כמו שאין
 חשש בהפסק עיני המסוקים וכ"כ במידור ר'
 יעקב עמק ועוקללה"ה:
 י"ב ודי"ע כי אפילו ישן אודי חצות ואפי"ה שעה
 אחת קודם אודי היום צריך לברך, לא כמו
 שיש פועים שאודי חצות לילה או מסוף ליום
 אין מברך והו דעת כדיות חז"ל להקל כזה:
 י"ג ודי"ע"ן כמליה קמן אין צריך לברך בבקר על
 מצות ציצית, ואם המיד הפלית קמן
 בלילה, אוי בבקר כשלוכשו, אם הוא מבסר ראשו
 ורוב גופו, יש נהנין לברך, יש נהנין שלא
 לברך, לפי שבמה"ו אין יוצאין במליה קמן לשוק,
 והואם ותרומים שלא לברך טוב ליהנצ לומר ברוך
 אתה יהוה השם בלבו היינו ה' אלקינו ויאמר
 סלך השולם אשר קושנו במצותיו תצונו על מצות
 ציצית:
 י"ד ודק"ה יש סן האחרונים שכתבו כי בנ'
 ברכות, היינו ברכת המקדש שמו
 ברכים שגורב בתי כנסיות אומרים ברוך אתה ה'
 * כדעת הסוד אר"ח מ' מ"ו בשם הירושלמי וכ"א
 בתרא"י מ' כ"א הנמוט היה ברוך אתה ה' מקדש
 את שמוך ברכים, ובבתי סררשות אין אומרים, מוכ
 לומר ברוך אתה השם יהוה כלבו ויסיים המקדש

שמו ברכים, וכן ברכת סודים דרכן שבירושלמי
 איתא ברוך אתה ה' אל והעדאות * וכן דעת הרא"ש
 והסוד אר"ח מ' קכ"ו וכן נהג הגר"א מוילנא
 וצוק"ל ואנו אין נהנין בן יהודה השם בלבו
 כביל, וכן כבורא נפשות בירושלמי כתב ברוך
 אתה ה' חיי העולמים * וכן פסק הרא"ש והסוד מ'
 ר"ו וכן נהג הגר"א מוילנא וצוק"ל ואנו אין
 נהנין בן ערב יהודה השם בלבו כביל:
 ט"ז א"ך באמת זה בלל גדול לכל ספק ברכות
 כגון הישן שינה קבוע על ספרו כיום
 שלדעת הרא"ש והש"ב"א וכ"י צריך לברך ברכת
 התורה בקיום משנתו, והאגור והפ"א כתבו שאין
 נהנין בן, ע"כ תיוב גדול לומר ברכת התורה
 בלא שם רק יהודה השם בלבו, כפרס להסמכין
 דברית התורה סן התורה וספיקא דאורייתא
 לתריסא הדי ראו לברך בשל ומסכות, וכן נהג
 הגר"א מוילנא וכן נהנין בכל ארצות המערב
 וספרד, על בן חיוב גדול לברך על כל פנים
 כהרהר השם כביל:
 ט"ח וכן בתפילין רד"ה שדעת הרב מצות שמורים
 לברך ב' ברכות התפילין, אך אנו אין
 נהנין בן, על בן יעשה כביל:
 י"א כר"ף של דבר בכל ספק ברכה יעשה בן,
 וכן כתב בתשובת מהר"ם שיק חלק
 אידה חיים (סימן ס"ב), ושוב להתנות אם הלכה
 כמאן דאמר שחייב לברך או יחי' הדהורו כדירור
 ואם הלכה כמאן דאמר דאמר מלברך או לא
 יחי' הדהורו כדירור, וסועיל תנאי זה פעם אחת
 על כל ימי חייו:
 י"ב בברכת התפילין של ראש שנתב הדימ"א
 לומר ברוך שם כבוד מלכותו
 לעולם ועד, יחיד לאמרו אחר ההירוק, שאם
 אומר קודם ההירוק חיי הפסק, וסאר צריך
 ליהודי כזה:
 י"ג הנצרך לנקים אחר שהגיה תפילין ונכנס
 לכיזה"ס חייב לברך שנית על התפילין
 * כמ"ש הבי"ח כמ"י כיה תפ"ו וא"י וע"ה והרש"י
 ואר"ח ח"י רע"א והגר"א וקש"ע ומ"כ לברך
 שנית, הגם שהמג"א מסופק וכתב שאפשר שבה"ב
 שלנו שאינם בשדה לא חיי ויסח"ד פר"ס וא הרב
 התניא שהמיד מביא דעת המג"א ויכאן לא
 הביא כלל דעתו ופסק בפשימות דחייב לברך,
 ואפילו במקמים אם נכנס לברכה דעת הרב התניא
 לברך שנית, וכן פסק הדי ארס בלל י"ג מ' ר'
 וכתב שם שהגם שהמג"א אברם ויוכך להחמיר
 לא שבקין פשימותא דכל הפוסקים מפני ספקו
 של המג"א, וכן נהגו הרב הגאון הקדוש רבינו
 חיים

עמק ענה לתרומה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אתרוז

חיים מצאנו ודעה קרה אייזיק מקאמאנא זצוקלה"ה • זכ"ה בתום חיים על התי"א ובת"ש שכים בירושלמי דברכות פ"ב הל' זבא בת"י ולכן אף דלדעת הפוס' והורו"ח שלא לברך מ"מ המכרז לא הפסיד בדעת טוב המוספות הג"ל עכ"ל התוספות חיים הג"ל :

ה) בענין כורא נפשות ארז קאוע ופ"א הנ"ל שפס"ט חיי אדם כולל נ"י סי' פ"ו כתב שלא לברך . הרב התניא כתב בסדר ברכת הנהנין שלו פרק ז' סי' ו' שאם שחה הביעה בכדי אכילה פר"מ היינו כמשך שאוכל שלש ביצים יברך בנ"ד כהראב"ד ואין צורך להמתין שיצמנן וישתה רביעה בידו • וכ"פ הכנה"ג והשו"ע אברהם (הל' אר"ח סי' ב' וז"ל) ומזה"ש נלאנמי ומרירי אשקאפה הזבא בנתי"ט סי' ר"ד סק"ב . וכן נהג רבנו הגר"א וצ"ללה"ה הביאו בס' מנחת בכורים ובס' מ"ב סי' ר"ז, וכ"ד מהר"עב"ץ וכ"ד הרב הגאון הקדוש מצאנו וצ"ללה"ה, והרב הגאון ר' יוסף שארל נאמאנאן וצ"ללה"ה, והרב הגאון ר' יוסף ספאראפאל וצ"ללה"ה כעמ"לם מנחת חינוך . וכן דעת הרב הגאון מהר"י מלי"טא וצ"ללה"ה בספרו מעשה נסים על הגדה ש"פ דשיעור צירוף שתי' בכדי אכילה פר"מ כמו אכילה :

כא) כשאוכל : אקשין או משפלקין עם באבלעך ודרך לשלם בנ"י קדוה ואח"כ מערבין אותם יחד , כך נהג רוב תלמי' אמ המיני סוגות הרוב והבאלעך מיעוט פשיטא שאין לברך רק כורא מיני סוגות ואסוד לברך כורא פרי האדמה • (ע' בהקדמה) ואף אם הם שוים או צאבאלעך הרוב נ"ב יש לברך רק כמ"מ כמש' הרש"ב"א בברכות והבא בארז ובאבודרהם לאחר סוד ברכת המזון והמ"ן סי' ר"ח סק"י וכ"פ בהמנ"א סי' ר"ד סק"ג ב"ה והעש"ן שם ד"ה הנוסח בשם הב"ח והפוס' בפתיחה לה"ל ברכות אות י"א , ורש"י בשע"ר ד"ם ד"ב ובמרו"ד שלו בסוד ברכת הנהנין פ"ג סי' א' ב' , וכ"ד הרב הגאון מלי"טא בהגדה שלו וכ"ד הרב הגה"ק מ"ה ר' אייזיק מקאמאנא וצ"ללה"ה בס' אצור החיים סף פ' וילך , וכ"כ במנחת עני בשם העסק ברב"ה , וכ"ד המטה"ש סי' נ"ד סק"ז , וכ"כ התוספות חיים שעל התי"א כולל נ"ד סק"ה דכל שיש בו מה' מיני דגן שמברכין עליו כמ"מ אפ"י שאר המינים הם הרוב המין דגן היא תחשוב ואוליך בתר"י ולא יברך רק כמ"מ לבד ולכסוף על המו"ל לבד וכ"פ הגר"א בס' תוספות מעשה רב כמ"י קצ"ו וכן נהגו אצ"רי רבני חיים מהלארץ וצ"ל עם כל התבראי קדושה תלמידי הגר"א וצ"ל , וכ"פ הגדול שבאתרוזים במשנה ברורה סי' ר"ב סק"א ולא כתי"א, שכתב בזה ונ"ל שצריך לברך נ"ב על הקטניות שהוא בנגד כל הגי רבוחא שהבאתי והפ"ט מביא דעתו בזה ומורה איתו מחלבה ע"ש ומסק' שם דודו דקא אם יש בה מיני

דגן סמ"ש , אבל אם עירב קסח בסי"מ הרבה נ"ב עד שהוא דאוי לשה"י' דהיינו תכל"ל משב"ל שועל שקדין האכער נ"יך או נירבשנ"פ נפע שיעקר הכוונה היא על הופע מברך שהכל תחלת על המים ואוליך כמ"מ על דתגן כמבואר במ"א מ"ה סק"ו ובמטה"ש שם , וע"י במ"ב הג"ל בפירוש הלכה שם שמבואר הלכה זו על כור"י כמה שכתבתי , ואין חילוק אם המין אחד הוא שלם או לא ומכ"כ ר"ק על המין דגן המיעוט לבד כמ"מ ועל המו"ל לבד ופוסק את המין אחר הרוב כנ"ל :

כב) * ולענין ברכה אחרונה שעל המו"ל יש לברך דוקא אם אבל כוית דגן בכדי אכילה פר"מ אבל אם לא אבל כוית דגן בכמ"א או יש ספק בברכה אחרונה אם יברך על המו"ל או בנ"ד , ולכן אין יש לאכול כוית שברכה אחרונה היא על המו"ל בודאי ועוד כוית שב"א היא בנ"ד בודאי ויברך או ב' ברכות באחרונה על המו"ל ובנ"ד כ"כ הש"י בסוד ברכת הנהנין שלו פ"ג אות כ', ומבואר מה דדוקא בברכה אחרונה יש לספק בזה אבל בברכה ראשונה אין לספק בזה ר"ש לברך כמ"מ אף שבהמין דגן המיעוט אין בו כוית בכמ"א מ"מ המין אחד וד"ב בס"ל להמין דגן המיעוט והוי כספ"ל לבני עירך שהמין דגן לעולם הוא העיקר ומכ"כ ר"ק ע"זי לבד כמ"מ אף שאין בו כוית בכמ"א :

כג) * ולענין סיום ברכה על המו"ל שמעתי מפה קדוש כבוד הרב הצירק המפורסם ר' לייבש האלבערשטאם שלי"טא סק"ק מארנע ואמר ר' בשם אב"ה הרב הגאון הקדוש הצירק המפורסם ר' יהואל אברק שינאווי וצוקלה"ה שמה שיש מסיימם על המו"ל ועל הכלכלה חייסם דער רב נישט זאנען . או ועל הכלכלה זאנעט מען דאך נישט . היא פעות גדול לפמשרב הבר"י ועבא בשעת' סי' קב"ד ש"ך שסיים מנ"א והתחיל תיכף אחר נביר אינו יכול שוב לענות אמר ע"ש אי"ב סבואר לתרי"א שהאמן צריכה להיות סמוכה להברכה ממש וא"כ אם יאמר ועל הכלכלה חייסם דער רב נישט זאנען לא יוד' או האמן סמוך להברכה סמ"ש כנ"ל ועל מה יענה אמן , על חייסם דער רב נישט זאנען וכדומה שהוא לאתר הברכה ושוב לא יכול לענות אמן וכנ"ל . ע"כ המכים אב"ו הגה"ק הנ"ל למי"מ על המו"ל ועל הכלכלה כדעת אבודרהם דף פ"ם הג"ל שהוא כדעת רבו המוד אית' סי' ר"ח והג"ש פרעה הרא"ש הובא ברב"י המדות פ' כיצד מברכין את קל"א והג"ש בס"י ר"ח ובי"ה בסיוור ר"ח מהרב הגאון מלי"טא ובי"ה בסיוור של הגאון ר' יעב"ץ ד"ל וברעת הגדול שבאתרוזים המנ"א סי' ר"ה סק"ו למי"מ על המו"ל ועל הכלכלה :

כד) דתי"ב גדול הוא על כל רב שישלח פ"א בכל ב' תרי"ם שני ת"ח גשווי פ"ים לבתי

עסק עלה לתרומה עם תוספות נורמות לכל איש ישראל ירושע אחרון

בנסיות שישינו על המון העם שינוי תפילין כות לפעלה מעיקרי השער ולא הלילה על המצה ויחמסם הקשר של תפילין כות וילמדום שיהי הקשר של התפילין למעלה מן הטמא, שיעקר התפילין הוא בטובה של הראש ואסרו להם לשל מה שהתפילין הן בטובה הראש יותר פריב ומשוכה : כות * וְגַם יוֹדוּ אֹתָם בְּמִצְוַת קִשְׁעֵי מִי מַעַל י וְדַל אֲבָל אֹתָן הַמְנַדְּלִין בְּלִדְרוֹת מִלְכָּר מִה שֶׁהָא דַּךְ שֶׁזָּרַח נִגְוָה וְשׁ בֹּה אִיטֹר יֵשׁ עַד אִיטֹר בֹּה מִסִּים הַנְּתַת תְּפִילִין דְּכִין שְׁנֹרִים תְּרַבָּה הַיִּין חֲצִיצָה עֲבִיר וְכִיב בְּמַחֲצֵה־שׁ מִי כִיז וְהַבֵּא בְּלִחְדָּם שֶׁעַל הַקִּשְׁעֵי וְכַתּוּב שֶׁם עַד בְּלִחְדָּם וְדַל אֲבָל אֹתָן הַמְנַדְּלִין בְּלִדְרוֹת לְפִינֵיהֶם וְכַשֶּׁעַ הַנְּתַת תְּפִילִין נִתְּנִים אֵת הַשְּׂעִיּוֹת לְמַעְלָה עַל הָרֹאשׁ וְעֵלֵיהֶם הַקִּיצִיָּה שְׁלֹא יִהְיוּ הַשְּׂעִיּוֹת תְּלִוּוֹת לְמַטָּה בִּין עֵינֵיהֶם נִרְאָה דְּכִכֶּעַ הִי חֲצִיצָה דְּלֹא הִיֵּי רְבוּחִיתָּה עֲבִיר :

כו * וְכֵן יוֹדוּ אֵתן הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד יֵהִי מִטָּה עַל הַיְּבֻבוֹת מִסָּה בְּטוֹבָה הַבִּדְרֵי הַקֵּץ תְּפִיחָה, וְכֵן לְדַקֵּק בְּמִשְׁכֵּב בְּחַיִּי עִסַּק הַלְכָה הַבֵּא בַּפֶּת עַל אֵיזָה מִי כִיז עַל מִשְׁכֵּב הַלְבֹּשׁ הַבֵּא בְּשַׁעַת מַמְי כִיז וְהַתּוֹמָצִית חִים כִּלֵּל יֵד אֵת כִּיז וְכֵאֲדִוּוֹת חִים כִּים כִיז וְהַתְּפִילִין שֶׁל יֵד צִוּיָּה לְחִוּת מַסְמַח מִשּׁוּם הָיִי לֵךְ לְאֹהֶל, עַל כֹּתֵב בְּחַיִּי עִסַּק הַלְכָה הַגֵּיל רִיבֵכָה הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד בְּהַמְלִיחַ וְכִיזֵב אֲבָל לֹא בְּחֻזֵק שֶׁל נִיד שֶׁעַל הַתְּפִילִין וְכִיזֵב הִיֵּי כְּמוֹמָקָּ עַל הַתְּפִילִין יֵעִישׁ, וְהַיָּה שְׁתַּדַּע בְּשַׁעֲרֵים מִי בִי מַחֲדִי בֹה מִים שְׁמַעְתִּי מִי כְּסֹד וְהֵב הַנְּאֻן הַחֲסִיד רִי שְׁמֹאֵר לֵיבֵן וְכֵן אֲבִירָק כִּיֵּלֵא נִחַל שְׁלִימָא אִין שְׁהָא שְׁמַע סָפָה קִדְשׁ הֵיב הַנְּאֻן וְקִדְשׁ רִי צֻזֵק הַחֶזֶן מְבֻלְבֵּל וְצִלְחָלָה שְׁרַבְרִי הַנְּדַע בְּשַׁעֲרֵים אִלו אִינֵם מַחֲזֹרִים אֲצִלו הַלְכָה, לֵכֵן צִוּיָּה לְהַחֲסִיד בֹה בְּמַצוֹה רֹאִי :

כז * עֲוָרָה יוֹדוּ אֹתָם בְּמִשְׁכֵּב בְּהַנְּתַת הַנְּאֻן רִי בִרְזָן פֶּרַעֲקִילִי מִי כִיז חֲזַל אֲנַשִּׁי אִין לִמְרִי בְּרַכַּת לְחִוּת כַּעַת קְשִׁדַת תְּפִילִין שֶׁל יֵד אִם לֹא מְבַיִּישָׁה אִו כְּבַנְדוֹ רַכֵּל שְׁהָא מְטַלָּה אִיטֹר מְקִיִּים הַמַּצוֹה וְהַיָּה יִבְרָךְ עִישׁ וְכֵן אִיתָא בְּשַׁעֲרֵית שֶׁם בִּשְׁם הַבְּרַכִּי וְהַחֲסִידִי שְׁבַשְׁעַת כְּרִכַּת לְחִוּת לְכַסֵּת הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד בְּהַמְלִיחַ :

כח * וְכֵן יִשְׁנִיָּה עַל הַחֲצִיצָה שְׁלֹא יוֹדָה לְמַטָּה מְקַשֵּׁר אֲנוּל אִיזָה יֵהִי לְמַעְלָה מִן אֲצַבְשַׁת רֹאמָה קְצִיצָה דַּת כְּמִשׁ בְּשַׁעֲרֵית מִי יֵא סָקוֹ וְהַפְתִּיר שְׁלֵם שֶׁם מְקַבֵּל וְקִשְׁעֵי מִי מַעַל סַעֲרִי כִיזֵא דְּמַדְרִין נְדַלְדִין אִלו בְּמַקְסָם הַקְּשֵׁר שְׁבֵאֲנוּל הַחֲסִיד בְּרֹאשׁוֹ וְכֵן דַּעַת הַבִּי הַבֵּא בְּאִי מַרְבֵּב הַגֵּדֵק בְּעַל סִבְרָה וְעִקֵּי וְצִיָּה שִׁיחֵי הַחֲצִיצָה חֻזָּה כִיזֵא נְדַלְדִין שְׁלֹא בְּמַקְסָם הַקְּשֵׁר וְכַתּוּב בְּשַׁעֲרֵית מְקִיִּי וְהַיָּה גִ' אֲצַבְשַׁת שְׁהָא אִמָּה קְצִיצָה דַּת עֲפִי דַעַת

הַיָּה רִי ג' נְדַלְדִין בְּמַקְסָם הַקְּשֵׁר הַיָּה שִׁיחֵי הַחֲצִיצָה בְּמִי * וְכַתּוּב בִּסְ נֵר אִירֵה יוֹדָה לְהַחֲסִיד כִי נִקְבֹּת בְּמִקְסָם צִוּיָּה לְחִוּת הַבֵּק הַחֲסִיד לְמַעְלָה מְקַשֵּׁר אֲנוּל תַּבֵּק הַשְּׁנִי שְׁכַבְדֵּי הַבְּנֵר בְּחֻזָּה ג' אֲצַבְשַׁת הַיָּה לֹא פְּסִיל וְכִיב כִּם אִירֵהֵם סִימָן יֵא : (ז) * וְהַחֲוָרֵךְ שֶׁל הַחֲצִיצָה יֵהִי לְכַהֲנָה יֵב נְדַלְדִין אִפִּי לְאִדִּי שִׁיפְסָק וְעִיב כְּסֹב דְּרַב בְּשַׁעֲרֵי שְׁלֹו סִי יֵא מַעַל מִי מְסַב לְעֵשִׂית הַחֲצִיצָה אִירֵכֵן חֻזָּה מִיב נְדַלְדִין כִּיז שְׁאִפִּי אִם יִפְסָק יִשְׂאֹר בְּהֵם יֵיב נְדַלְדִין שְׁלֹא אִמְרו וְלֹא הַקְּשִׁיָּה הַחֲזָרָה רַק עַל שַׁעֲרֵיתוֹן רַק לְעַנְן וְהַבֵּק דְּרַק בְּשַׁעֲרֵית תְּלִיָּהֵן יוֹד עַל הַבֵּק לְמַעְלָה מְקַשֵּׁר אֲנוּל מִשּׁוּם שְׁנֵא תַעֲשֵׂי לְהֵם צִיצִית עַל כְּסִי שִׁיחֵי אִו בְּשַׁעֲרֵית עֵשִׂיתוֹן בְּהַבְּנֵר עַל הַבֵּק אֲבָל אִם לְאִדִּי וְהַפֶּלַח הַחֲצִיצָה בְּהַבְּנֵר מִיֵּיט לְמַעְלָה מְקַשֵּׁר אֲנוּל יֵהִי הַחֲצִיצָה עִי קִרְע לְמַטָּה מְקַשֵּׁר אֲנוּל וְכַשֶּׁר אֲבָל לְעַנְן אֲדָה הַחֲצִיצָה וְכַעֲנָן יֵיב נְדַלְדִין אִין שׁוּם נַפְסִים לְשַׁעֲרֵית תְּלִיָּהֵן בְּהַבְּנֵר אִו אִחִיכ־שְׁחַמְדִּי צִוּיָּה לְחִוּת הַחֲצִיצָה אִירֵכֵן יֵיב נְדַלְדִין, הָאָה וְכַשְׁכְּשֵׁיִם בְּשַׁעֲרֵיתוֹן כִּיז עֵינֵיהֶם כִּסִּי יֵיב הַלֵּא חֻזָּק הָאָה וְהָאָה אִם מְשַׁחֲזוֹ בִי הַחֲסִין אִירֵכֵן שְׁלֵמָם וְהִיֵּיט דִּי רֹאשִׁים שְׁכַל אֲדִיר יֵשׁ כִיז יֵיב נְדַלְדִין כְּמַבְחָר בְּשַׁעֲרֵית תְּרַבֵּב שֶׁם מַעַל גִ' יֵעִישׁ וְכִיב בְּחַיִּיִא כִלֵּל יֵא מִי כִיז שְׁאִפִּי אִם מְשֵׁא מִן תַּעֲנָה כִיז עֵינֵיהֶם שְׁהָא דִּי נְדַלְדִין אִם לֹא נְשֵׂאִי בִי הַחֲסִין שְׁלִיטָן שְׁהֵם דִּי רֹאשִׁין שְׁכֵא אֲדָה יֵיב נְדַלְדִין לֹא יִבְרָךְ שֶׁר גִ' שֶׁם לְכַחֲזוּלָה אִם אִין בְּכֵל הַיָּם מַדֵּל הַחֲסִין יֵיב נְדַלְדִין אִסְרִי לְחַמְצוֹת יֵעִישׁ, וְכֵן סִטְוִיָּה בְּהַיָּם בְּכַסֵּי מַטְוַח מֵא : דִּיה כִּישׁ בִּי וְכַתּוּב בְּחֻזֵּת לִים : דִּיה כְּסֵה כִיז הַחֲסִיד רִיֵּי מִן הַסְּפָרִי צִיצִית צִוּיָּה לְחִוּת אִירֵכֵן לְטִרְפָּה יֵיב נְדַלְדִין וְכִיב כִּם יֵהִיֵם חֲסִידִי וְהַחֲסִידָה לִי הַחֲכֵלֵת חַמְדִּיכִי כְּמִי רִי וְחֵשִׁי וְכִיב הַפִּרְסָם וְכִיב וְחַיִּיִשׁ וְהַנְּגָקִי יִתָּק בְּחֻזְקֵים וְכִיב הַסְּפָר הַחַמְדִּיר מִי יֵא סַעֲרִי דִי וְכֵן נִתְּנָן וְכֵן שֶׁם בְּשַׁעֲרֵית הֵיב רִשְׁוֹ וְכִיב בְּאִדִּי מְקִיִּי לְחִוּת וְכִיב הַפְּסָר כֵּאֵא מְקִיִּיִן מִתָּם הַחֲסִידִי כִלֵּל יֵא מִי מִיֵּז וְכִיב וְהַחֵם בְּקִשְׁעֵי מִי מִי מַעַל הֵיב וְכִיב הֵיב מְלִישָׁה בְּמִדְרֵי בִיטִי חֲסִי צִיצִית סִימָן גִ' וְכִיב בְּמִדְרֵי יֵעֲבִיב כִיזֵא צִיצִית כְּמַצוֹה הַחֲסִין מַעַל הֵי שִׁיחֵי אִירֵכֵן שֶׁל הַחֲצִיצָה לְכַהֲנָה יֵיב נְדַלְדִין בְּמַקְסָם הַחֵבֵב שְׁבֵאֲנוּל וְכִיב כִּם אִירֵהֵם חִים בְּשֵׁם הַחֲצִיצָה בְּרַעֲרֵם מִי מִתָּם יֵיב נְדַלְדִין דְּרַק וְכַתּוּב שֶׁם הַסְּמַחְבָּרִי לְעַבֵּב אִפִּי וְעַבְדֵי יֵעִישׁ י) תְּרַב צִוּיָּה כִיזֵא יִרְעֵה וְהָא דְּרַקֵּה אֲדָה יֵיב נְדַלְדִין לְחֲצִיצִית וְהֵי אִיטֹר מַלְחָה וְהַחֲסִידוֹת אִלְמַסִּים מְשַׁחֲרִי רַק וְכֵן מַפְרֵשׁ כְּכֵל תְּרַשְׁטִים הַחֲצִיצִית הַגֵּיל וְהַחֲצִיצִית שִׁיחֵי אִירֵכֵן לֹא פִּזְחָה סִיבֵיב נְדַלְדִין

לכל הפחות :

עמך עלה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

לא * עוד ראיתי להכיר מימי במעשה רב כפי
 ציח הובא בפ"ח סי' רפ"ט מקום
 שכתב לא יכרך המזנה בקלף וכדומה שלא יח
 ודע בן המזנה למות הבית ע"ש , ע"כ ידע
 שהזיק יחי' על המזנה ולא התח המזנה שלא
 הוא חצץ ביט לכן הקד :

לא * עוד ראיתי להכיר מש"כ בתשרי גיח
 חודים ח"א באר"ח בלל ב' סי' כ"ה
 הובא בגילון רש"א סי' רפ"ט על הש"ך שם סק"ב
 במ"ש שם א"י שתמסור לכל הבית שכ"ש חל
 בעשה אהנה משום מצוה רש"א לחשוב בש"כ
 מצוה ישמרה השי"ת , אבל העושה רק לכוונה
 השימור אין לו סמירה אלא סבין ודא בעליו
 ח"י ע"ש :

לח בעקרב יחזיקם שההחם והלך לבית כמה
 בעלי בתים המצוה שהשחם סב"כ

לבעלי הבתים במצוה כסוי יש ליהוד שיתן בכל
 הבית עפר קדם השחיפה אח"כ ייחם השחם
 הבעל הבית יכרך ויכסה הוא מצוה כסוי ע"י
 למטה ולמעלה וא"ך יכרך על חצי מצוה וע"ן
 בהב"ש וסי"ט כ"ה י"ג ובספר דעת קודשים
 שם , ועוד כ"ן שמכבר השחם לבעלי הבתים
 במצוה זו אם כן מצוה זו בהבע"כ שיתן העפר
 תחילה יותר מכלליו הש"כ וא"ך יעשה את השחם
 שליח להצי מצוה ועוד שה"ב חכמת אדם חת"כ
 לומר דאמר לכבו לפי שאמר ר"ל סי' שש"ך
 יכסה אבל עתה שבעל הבית מציח עפר למטה
 קודם שחיפה בעוד שלא חל על הש"כ ח"ב
 כסוי אם כן שפיר אמרין המתחיל במצוה אמרין
 לו גמור , בן נראה לפע"ד חזק :

לח יתן ליהוד לקח צמרנו בכל ערב שבה
 כדאיתא בש"ע ועכ"פ בכל ב' שבתות
 שכל מי שאינו עושה כן ח"י ממש כאוכל גלי
 נפילה ידים , וע"ן ביהוד סוף פרשה אח"י ח"ל
 והמא דשפרין יתעד והמא אהרא כ"י ומאן דאקמי
 לחן לגמרי כאלו אתער חסר בעלמא כ"י חז"ן
 אלף וח"ד ז"ן כ"שין מהאחרין ביהוד והמא דאש"כ
 חו"א תקפא וכלהו כהע"ן ביהוד והמא דשפרין
 כ"י , ע"ן בספר סבא שיע"ס , אהר"ז השם לה"י
 ו"ל כהב על מאו"ל כ"י סוף שיצא י' ס"פ סב"ן
 צמרני יחי' הכונה שצ"ק גרול כ"י סוף לא ח"י
 שלישה ימי' ח"י לע"הו לעב"ה חסרה של
 גילוי קדוה אלא ששכח יוסף ל"של צמרני יחי'
 ועב"ה ק"ה זו גרדה עב"ה חסרה שיצא סב"ן
 י' ס"פ"ן , והראה עד כמה יש ליהוד בזה , ח"י
 שם ע"ג ח"י ח"י הוא חצייה לנפ"י , וגם צמרני
 ונלים יש לקח בכל חודש פ"א כדאיתא ביהוד
 הג"ל

לא * וזה מבואר בה"מא סעי' והשיעור י"ב
 גדלין חשבין ח"י כמה שמוע על הכנף
 ק"ן הבגר ובבל והצדונים שהחכתי לעיל וע"כ
 כ' הרב רש"י סעי' ד' דר"ך כל חסם ליהוד א"ך
 מ"י גדלין ב' גדלין לשיעור קשר אגודל ונה"ד
 אה"י להקשרים וי"ב גדלין יהיו תל"ן להכשר
 צ"ח"ה , וכן ח"י חסם תגדלה למטה קשר
 אגודל או למעלה מ"י אצבעות הפסולים הם
 ותל"ן בלי צ"ח"ה ממש כמבואר לה"יא במ"א
 ס"ק י"ד ח"י :

לכ * ואנ"ב אה"כ דמש"כ בש"ע סי' י"א סעי'
 י"ד בה"מ"א וההודו המצוה שיהי'
 שלישי גדל ובי' שלישי ענף חלילה להקל בזה כ"י
 דבר זה מחבר כדומים מנעוה מ"א : ד"ה ב"ש הג"ל
 ובתום כבודת ל"ם : ד"ה כמה הג"ל ובה"מ"א
 בשם הרמב"ם ו"ל :

לא * עוד צריכין ליהוד מאו מש"כ המב"א ס"ק
 כ"א בשם הר"ם פ' ג' מהם שיהי' בין
 קשר לקשר כמלא אגודל ופי' הרב הרש"י בש"ע
 שלו סעי' ב"ש שיהי' כמלא חתוב אגודל לכ"י
 מהקשרים , וכתב שם עוד המב"א בשם הר"ש
 שיהי' כל החליות בשעה וע"כ באו"י הראשון
 יעשה הבריכות שלו וחקקם זה מה ואחד בכל
 א"י יותר סק"ב עד שיהי' מרה אחת לכל
 החליות כשהו :

לח דגדה נכון והר"ב אשר שתי פעמים בשנה
 ילכו שני תלמידי חכמים לבדוק והפ"ך
 והמזוזה , כ"י גדול המבשל , ומעיד אני על שמים
 וא"ך שכמה שנים עסקתי בזה בין בעירי שהייתי
 ד"ה בין בגמ"י כמה פעמים לכמה קהלות
 השפ"ד על זה וכת"י כמה מאות מישראל מהס"ן
 עם הצ"ל"ם שלא יהיו קרפ"ה ולא מנח תפ"ל"ן ,
 וגם סב"כ"ן בכל יום ברכות לבשלה על התפ"ל"ן ,
 וכן מצאתי הרבה מצוות פסולות נקבות כ"ן
 והיותו או שנושק או שנקבע על אה"י והל"ה ,
 ח"י ילמדו ח"י תלמידי חכמים הלכות מצוה שיהיו
 בקיאים והי"ב באלכותיה , כ"י יש כמה שאלות
 וחקירות בזה , כ"י לפעמים צ"ך לכת"ך על מצוה
 הח"שה שקבע , אם היא פסולה לנפ"י , ופעמים
 אין צ"ך ברבה אם יש פלגותא , והמב"א יב"ן :

לח הבודק מצוות והא"ן פסולין כשקובע
 מצוה ח"שה פשיטא שח"יב לכת"ך ,
 ואם מצאן כשזוה אז יש פלגותא , ע"ן פת"ד
 השוכה (סי"ב דפ"ט) , והה"ך רבינו שלום מבע"ל
 וזוק"ל נה" לכת"ך כשבודק המזוזה , ח"י יש הרבה
 מצוות ש"ב להחליף של פתח זה לזה , ואם אין
 לו רק מצוה אחת ס"ם יכרך בן נראה ל"י :

עמך עלה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

יג, בן צריכים למנוע משיני מקום אף בראת
מקום תראשון, הגם שהמציא כתי קע"ח מק"ב
כתב שבוואה מקום הראשון לא מיק"י שיני מקום
אכן האבן העזרי הארץ שם הרבה בזה וכתב
דכתרד לתרד אפילו וואה מקום לא מצי הובא
בשעית שם, לזאת נכון מאד להדפיס א"ע מן
המחלוקת, ואל ילך אדם באמצע שתינו מ"יא
או איזה מאכל או שאר מלשק שברכתו בנ"ד
לחור אתר, אפילו וואה שם מקום, כיון שיש
פוסקים המצייכים ברכה ראשונה מחוש :

מו" * עורך צריך להודיע שהתפלל בתוך הסעודת
או שיני שבה ע"א אע"פ ששהה משך
לעך שעה כיון שנאנס כשינת לא מקרי הפסק,
וא"צ לברך עוד הפעם ברכה ראשונה, אבל אם
ישן במתכוון מקרי דומה חזקה אפילו אינו על
מפתו, כ"כ בחי"א ובשפת אדם כלל מ"ד, אבל
במסגרת השלחן מ"י מ"ב אות י"ח הביא בשם
הפ"מ ועוד אחרונים דאף לאחר שינת ע"א צריך
נמילה שנית בלי ברכה אם רוצה לאכול :

מו" * עורך ראיתי להזכיר לחזור לכל ליגע
בשתיית קודם הנמילה לעינים ולפה
ולאזנים ולחופם, כי הוא אמר מ"י"א רש"י
וירע, וראיתי הרבה אנשים שאינם יודעים מזה :
מו" * עורך ראיתי להזכיר ולהי' תבע"ב והאמנים
שישינו על מסתתתם שימלו בכל יום
דיים של שתיית, כי באם לאו אמר להם ליגע
בפת, ויפסא ח"ו את הפת והאלות - והנוגעים
במאכלים בלא נמילה יש בזה חשש סכנה (כ"כ
הפ"מ) וישגונו למלו יריחם כדון ג"פ במידות,
אבל בעה"ב והפנה יצוה למשרתיו שיהודו בזה,
ולחשניה שיסמרו תמיד פקודת סבוה :

מו" * הג"ה מה שנהגין חסידים הנגשי מעשה
לאכול שיניים מאכילת הצדיק מצאתי
מקורו פתח במפר אהב ישראל מהרב הגה"ק
סאפא וצלה"ה בפי' משפטים (כ"כ ב"ח) עה"פ
ועברתם את ד' אלקיכם וברך את לחמך וגו' ע"ד
שאתחיל כל הטמל פרופה מאיב מחברך, היינו
כל מי שנמל מטט איזה רבר כי הוא ג"כ
מתברך ושה"כ ועברתם את ד' אלקיכם תבטיחו
הש"י"ת וית' וברך את לחמך כי תסידוהו פתחה
מקרבך היינו שהקב"ה יברך לחם ומים של
הצדיק העובר את ד', וכל מי שאכל ויפגמם
אצלו כלום ישלח לו הש"י מכותיו והצדיק לו
כגון השואה לסי שצדיק ליפואת וכרומה שאר
מבוקשים ברחמי' ותשמחו כ"ד אפ" :

הג"ל. יח"ד המענה חסידים לסדר יום הששי
את ו' וצפ"ו שנתגדלו יותר מכבר הבשר אסור
גדול יש בהתחתם כו' כי הם קליפות מסש
היונקים שהקדושה של הבשר ע"י שרשם שהיא
קליפת זכה של הצפורן הדוקה בבשר עצמו
עכ"ל :

מו בקריאת הנמילה כפי להיות כל איש שורר
כביתו רוב העולם אמרים בשין
שמאלת הוא מעתה וצ"ל בשין יסגית וכן איתא
בפירוש במסרה וכן קרא הה"ק רשכבה"ג רבינו
שלום מבעלו וצוקלה"ה, והפי' מלשון משגח
כפי אשורט ולא קרוב, ומי שיוצא שלא לבטל
המנוח יקרא ב' פעמים פעם אחת כפי המסורה
ופעם אחת כפי המנהג :

מו" * עך והיגשיל וקארשין הנשאר מושיגין
מברך על אכילתם שהכל כן מבואר
במסגרת השלחן בקש"ע מ"י ג"ג אות ג' וכ"ש שאף
אם אינו שותה המסקה מושיגין רק אורב הפירות
אלו לבר יש לברך עליהם שהכל ממעם שמתקלקל
מעמם לאחד הבטיחה והיו כתבשיל שנתקלקל קצה
וכ"כ בעמודי השלחן על הקש"ע השלם סק"ד
וכ"כ בתוספות חיים כלל ג"ב סק"ג וכתב שם
רק משמע מרש"י מ"י ר"ב מ"ב ומש"פ וכן כתב
כפי' וזו ידועה בזה ברכות אות ו' ממעם הג"ל
היו כתבשיל שנתקלקל קצה פחתה הבישול
שממברך עליהם אתר הבישול שהכל תשרי' בבישול
ברסרים אלו יע"ש :

מו" * צריך להודיע מאד לכל לומר ח' והשיעה
הסלך ולהתסיק פעם ואח"כ לומר
יעגו כיום קראנו, כי זה בחי' תהי' ח"ו כלפי
מעלה, רק יאמר ח' והשיעה, ויפסיק פעם ואח"כ
יאמר המלך יעגו כיום קראנו, שיאמר האמתות
בהשיעה, הובא בסידורו כתר נהר"א :

מו" * אגב אוכ"ד ראם אבל או שותה רבר
שברכתו האחרונה הוא בניד ראם
שינה מקום סודר לחוד אפילו אצלו המאכל בידו
או הטום של מ"יא לירו עדיין, צריך לברך עוד
פעם מתחילה הכרכה ראשונה, אם לא שהי'
ברעו מתחילה לכן כשעת ברכה ליכנסו פתח
לחוד או אי"צ לברך מחדש ברכה ראשונה, או
שהי' קביעות מאיזה אנשים כיהד הלך אחד מהם
לחוד אתר והם נשארו במקומם או כשרעו הוא
למקום הראשון אי"צ לברך ברכה ראשונה כ"כ
ברס"א מ"י קע"ח מ"ב, ושם בש"ע ר"ב מע"א א'
ובד"א כלל ג"פ מ"י ב' ובקיצ"ע מ"י ג' מע"י

עמק עזה לתרופה עם דוספות נדוצוה לכל איש ישראל יהושע אחרת

מט בנדרה א' מעין שלש נדמס כסודרים הוכרת שבת ויום טוב ור"ח קודם כי אחת ה' טוב ומטיב, אבל הרהנה"ק מעלנו זוקללה"ה אמר שבמו בנרבת המזון מזכירים קדם ובנה ירושלים בן כאן, וכן נהג הרה"ק ר' צבי הירש מזדלשטוב זוקללה"ה והלמדיה הקדושים זוקללה"ה, וכתבו וכו' לידו בת"י מתלכידו הקדושי לר' וכתוב שם הנוטה בנ"ל, י' וע' בא"ר שמדבר מה, ונהנו להוכיר המאורע לאחי ובנה, וע' בשו"ת מנחת עני מ' א' פנים לזה, ומה שכתוב באהה סודרים ושמחנו כיום חג פלוני הזה הוא משוע, רק צריך לומר וזכרנו לטובה כיום חג פלוני הזה, כי"כ המגיד מ' ר"ח וכו"כ ביר הקמנה ולא יאמר ושמחנו כי כל הוכירה הזאת היא במקום יעלה ויבוא ושם לא נזכר אלא ענין זכירה, ע' תי"א כלל נ' ובתוספת חיים שם סק"א, וכי"כ בסידור הרב רש"י וזכרנו לטובה ביום חג פלוני הזה :

שמעתי בשם רבני הנרי"א לר' מי"ן לזמן ק"ש של שחרית שחשוב מוסף עלות השחר כך י"ב שעות דתינו שאם יתחיל חיים בשעה ב' יצרך לזה י"ב שעות וסיה י"ד, וחצי מהו דוא וכן ק"ש, חיינו בשעה ק', ואם יתחיל חיים בשעה ג' יצרך לז' י"ב שעות וסיה פ', וחצי מהו ל' וחצי, וכן הלאה :

ג' יצך לדקדק בק"ש שהמסקו השמרו לכם יאמר בלחש עד המסקו ושמתם את דברי אלה וטמ' כי לשעתי מהרגני הנביד הנבכד והסיד המפורסם מיה ר' שמעון פנפער ג"י מאמראווען אשר הוא ה"י אצל הרב הקדוש ר' בער מראדישיץ זוקללה"ה ושמע מוט שבעת ק"ש ה' אומר מהשמרו לכם עד ושמתם את דברי אלה בלחש מאד וכן שמע מהרב הקדוש ר' יעקב הגקא ר' יעקעלי אפסער זוקללה"ה שבק"ש אמר בלחש מאד מן השמרו לכם עד ושמתם כנ"ל, וכן נכון לעשות ובפרט ברבים כמובן :

בהקדוש יתור להרגיש את ה' של יתהדד שהוא לשון הרד אבל לא בה"י שהוא לשון הרד דירה, ובתיבת ויהעלה ירגיש בהע שהוא לשון עליו, אבל לא בהלמד שאין שם פנים בזה :

הנה כל אדם יתאמץ עצמו בכל כוח להחליט בכל יום בבזנות הלב כמ"ש בקיצור ספר הדדים פ"א את י' ור"ל מע מה"ח להחליט בכל יום בבזנות הלב שנאמר וארתו העבוד וכו'ב ולעבוד בכל לנבכמ ואמחול

איוהו עבודה שנלב זו תפלה, והמתפלל כמ' כונת הלב ביטל עשה זו וענשו חסד עכ"ל וע' בש"ע הרב סו"ס ק"א שתפלה בלי כונה אינה כולם, וכמ"ש בהקדמת ספרי בנין יושע בשם ספרי יראה במירוש הקובע מקום לתפלתו וכו' וכשמת אימרים עליו הי חסיד הי עניו רקשה מאד איווד חסידות ועניויות יש בזה שקובע מקום לתפלתו, וכחכו ע"ד המוסר שלפני הקבלה גלויות כל המחשבות כמ"ש יודע ה' כל מחשבות אדם, וע"כ אצלו המחשבה כמעשה ודיבור מוט, ואם ה"י עומד ובמקש לפני סלך בוד' ובאמצע מתחיל לדבר מענין אחר, וכ"ש אם מניחו והלך לו הלא הוא מתחייב בנפשו, וא"כ מי שיש לו מחשבות זרות בתפלתו ורועינו משוטטים בכל מרחבי ארץ, והרי הוא כאלו דאט נטוע באמצע תפלתו אלפי פרימאות במקום שראו מחשבתו יובילה שמה, כי בתחלת התפילה דעינו פה, ובאהה נבדד במקום אחר כמו בן בכל הברכות וא"א לומר עליו שעומד במקום אחר כיון שמתו ולבו לא ה"י במקום אחר, וה"י מליצתם כל הקובע מקום לתפלתו כלומר שעומד במקום אחד כנגד השכינה הוא חסיד ועניו שמבטל את עצמו לצמדי עבוד קדושת התפלה וק"ל :

זכר יתור כל אדם שבכל מצוה יטון כונתו לצאת כמ"ש בקיצור ספר הדדים פ"א את ה' הנ"ל דאפילו למ"ד מצות אין צריכות כונה היינו שיוצא ידי המצוה נטו אבל מ"ם הוא עובר על העשה של ולעברו בכל לעבכם שהרי ל"ע נאמרה מצוה זו על כל המצוות עכ"ל הקיצור מ' תרדים, ודי באורה זו :

בענין תיקון חצות הנה ראשית מי זושד מה שכתוב להריא בישעל מ"ו, שישו אחת משוש כל המחאבים עלי, ודרשו חז"ל בתענית ל' ע"ב כמאן אמרו כל המחאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ושאינו מחאבל על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה ואמרוהו דבגן בבבילא בתנאי כפול שכל מי שאינו מחאבל על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה ומכילא טבגן אשר א"א לזכות לראת בשמחת ירושלים וא"כ הוא מחאבל עלי, וא"כ היתכן בעל"ז להקל בזה ח"ו ואמרינן נמי בגיטין פ"ו ע"א א"ל אבי"ל דר' יוסף ומאחד דהו צדיקים כולי האי מ"ם איעוש א"ל משום דלא איאבול על ירושלים דכתוב וכו' שישו אחת משוש כל המחאבים עלי וא"כ איך לא יקדע האדם את לבבו האמוס ל"ב קדעים לעבור ע"ו ח"ו וכבר התרדו בזה בכל ספרי יראה ובפרט בזה"ק לאן שיעור וא"כ אצ"י

עמק עליה לתרומה עם דוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

לשבתא מסדרו הרב וזקללה'ה' למען לזכות את הרבים. ח"ו הלכתא רבתא לשבתא וזן קצת אזהרות וזעירות להרים פכשלות ושגגות השכיחות ומצוות, ולפי דעת הרבה מנדולי הראשונים יש בהן איסור כרת וסקילה חיוב חמאת בשוגג, ה' יבמר !

א) **שלא** לסמוך על היתר הנהני באם נפל זכוב או שאר פסולת לזכום או לקערה להציאו ע"י קף ולשאוב קצת משקה עמו וכ"י כי יש כזה חשש חיוב חמאת ואיסור פקילה ח"ו, וזין תקנה רק לשפוך מהכוס נאו מחקקתה עד שיצא הפסולת מתוכו, ולא ינפח עליה ברוח פה עד שיצא, אבל סתור לנפח עליה להקריבו לדופן הכוס וזו הקערה וזו ימרו וישפוך ממנו עד שיפול הפסולת מתוכו, שבזין שפילת הפסולת לחוץ הוא ע"י שאוחז הכוס נאו הקערה בידו עם המשקה והמאכלה שכתוב ומסור בירו ה"ו נקרא בחדר איכ"ל מתוך הפסולת ומותר כדי לשנות מיד, וכך אם נפל לנטוכו לקערה פיש בה רופב ואפילו שומן התץ עפ"י הרופב לא ידקע ע"י קף עם רופב שה"ו כבוד פסולת מתוך איכ"ל חייב :

ב) **ליזדקק** מאד שלא לאכול בשבת פלין (שקדין באב) בין חוץ בין מבושלין בעודם בשרכיטין שלהם כי במאר שאין השרכיטין ראוי לאכילה יש בהם משום ספרק לדיה שזוא תולדת דרש חייב חמאת וסקילה ח"ו ואע"פ שכבר ניתק הפולין מהשרכיטין ע"י הבישול ואינן מתערבין בו, וכן בשמשמקין, ובעל נפש תמיד לעצמו גם במזין קטנות בעודן בשרכיטין אף שהשרכיטין ראויים לאכילה כי אין זה היתר ברוד :

ג) **לזבזב** למטע מלאמר אטוים ולחזים בשבת אאי"כ הציאם מקליפתם מע"ש כי הגה אף כבוד שהפרי סונה בקליפתו כולו או מקצתו מתור להסד קליפתו ביזו ואין בו משום פסולת מאוכל מ"מ לאתר שהמורה הקליפה אם מונחת איתה תחיבת קליפה בין תחיבת פרי או בין שלמים אם מסדה משום חייב חמאת וסקילה משום פסולת מתוך איכ"ל, אלא יטרוד הפרי מהקליפת ולא יגע בקליפת כלל, ואפ"י אם הקליפות מינתה לכרן כלי שום פרי בניתון יש איסור גזול במלפולין משום מוקצה בגזול, וקשה ליהוד ככל זה : ד) **אע"פ** שאין בישראל אחר בישראל ברוד יבש, מ"מ אם הודר ונמחה ממנו קצת יש בו משום ביטול אחר ביטול בלחלוהה הפוצי, ולכן צריך ליהוד במאר שלא להחם כשר או שפות צלויים או מבושלים אם יתחם הסודל הגמרה מהם עד שחשיב משום איסור סקילה וסרת

אחרי הדברים והאמת האלה כל מי שיראת ד' נגע כלבו יראה בכל אמצעי כח לקיים מ"ש בש"ע סי' א' פ"ג שראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודוא על הרוב ביהמ"ק, ומיץ וזו מש"כ בשע"ת סי' תקפ"א בשם הגר"י שכתב בשם מהר"ם וכתא דמי שקם בעת שהציבור אופרים מליחות ויהי' צריך לבמר ע"ז מתוקן הצות טוב שיאמר תיקון הצות כסדר האר"י ול' שהוא עיקר גזול יתור מהמליחות ובמיוחד יעב"ץ כתב וז"ל קף י"מ ע"ב באות א' כל ירא שמים יקרים לישן בתחילת הלילה כדי לקום בחצות ויזין הרנגול שחור להקיצו ואם אינו מקיצו ישכר אדם להקיצו, ולא יבש מבני אדם אפי' חשוכים וגדולים ומתור מהם כל האפשרי ודפני כוונתם יעשה שילמדו ממנו אך יכין לש"ש ולא להתפאר ח"ו ובאות ו' כתב נ"כ בהגר"י הג"ל שעדיף לומר התיקן מלומר המליחות בציבור וכת"ש באות ה' שתיקן הצות הוא יתור חשוב בו כי סדר זה נאמר משמים עפ"י אליה וז"ל. כי וביותר ככה ד"א ואמר בו' וכל ב"צ דבני וארים קלי על חרבן ביתא רקובה וכו' למאי רבתא לבתר יחידו ידנו, חזי למחמי לי בישובא בתרחא וכו' ובהוא שיעתא בו' קרי בחיל ואמר אתערו לבכרי דבית מקדשא, כל אינן מאריוון דשום בו' כולם מתגנשוין לבכרי דבית מקדשא וכל רתיבין קדישין נעו וככו והקב"ה נעו וכבי בו' וכל חילין וכל דתיבין בכין ומתאכלין מאי קאמרי אלקים באו גוים בתחלתך, על נהרות בכל ישבנו גם ככינו עכ"ל ודי בהערה זו :

ד) **לע"י** בספר מרפא נדפס וז"ל כל הכוזה בליפה בתפלות, כוכבים וזולות כוכים עם ותפלתו נשמעת, וכבר ידע שהארץ הוזהק בכמה מקומות מנדל השכר למי שנעמד בחצות לילה ושכר הרבה מאד והוא מכני הובלא דמלכא, ועונש גדול מי שאינו קם בחצות הלילה, והרנגול נקרא בשביל כך שבו לישן חכמה שקארי לבני נשא לעמוד לעבודת השם, וכדי הרנגול קארי ובני נשא נימי בערפיתו ולא מהשי קרא לבתר פעם שני ולבתר פעם שלישית, וזו לפלניא נוף דמארי ולא אשגיה לגזולה דקב"ה כד נהר ימא כרוזא קרא עליו ולא אמר אי' אלך עיש הנתן ומדות בלילה, וקדם שמת האדם שומע זה הרנגול שקארי ואמר וי לוח האדם, כמה פעמים צעקתי בלילה שיעמוד מממנו להשתרר באוהריתא ולא איתעד רחדי' בהאך אנפין יקם קמי מארי' מכ' ל' שלא נברא עכל בשם הוזהק :

נה) **קתה** באחי להזתיק והלכתא רבתא

עמק עזה לתרומה עם תוספות נתינות לכל איש ישראל יחשע אהרן

אביע נפשות כסותך כן תתעפף רחמי ונשמת
זרמי איברי מי :

נח) וכן בהיהי רצון שקדם נפילת לזכר לי
נרפם כלל בחסידותי שנפול הד מיניך

לקיים מצות בראי וצדיק להוסיף לפי הדין הנ"ל
ולומר כן קודם שמתחיל היהוד שקדם הגפילת
לזכר הדין מיכן ומזמן לקיים מצות בראי

ליקח הארבעה מינים האלו לזכר והתירג והרס
ושרבה במ"ש ולקחתם לכם פרי עץ הדר וכפות
תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל, ויהי"ם כן

כי כתיב וצדיק צדיק כונה לצאת ובג"ל :
נח) וכן קדם ברכת התורה צריך שיאמר הריני
מוכן ומזמן לקיים מצו לברך על התורה

כאשר צונו הבורא ית"ש, וכן קודם נפילת ידים
לאכילה ג"ב יאמר כן כי לזכר ופוסקים אף מצוה
דבנן צדיק כונה לצאת, וכן קודם כל מצוה

צריך שיאמר הדיני מוכן ומזמן לקיים מצוה
כאשר צונו הבורא ית"ש, ובק"ש מין דאנו יב"ד
להפסיק יתרון כן במחשבתו הדיני מוכן ומזמן

לקיים מצוה עשה לקרות ק"ש של שחרית או של
ערבית כאשר צונו הבורא ית"ש :

ט) בענין ברכת שמע קולנו בשמיע ראיני
בסידור עין חפלה שנוסחתו להתחיל

שמע קולנו ה' אלקינו אב הרחמן רחם עלינו
נוסח הסידור ארמון מהליו, וכתב שם ור"ל

ויש מתחילין אב הרחמן שמע קולנו, אכן שמעתי
שתחלתו האותיות מכל הברכות שמשמע עליהם

במספר אף ושמונה מאות והם מספר אף ושמונת
מאות מליצי יי"ש הנזכרים בפיוט של יום א' דר"ה

קדם קדושה המסבלות תפלות מלכות באות, לכן אין
לשנות טבת התפלות הנכרסת עכ"ל, וכן הוא נוסח

זה בפע"ח ובמשנת חסידים ובסידור תפלה למשה,
ובסידור ישועות היום כתב שכן משמע מסוגות

הגם ורמב"ם ושו"ד ופוסקים, ע"כ נכון שלא לשנות
מה הנוסח :

סא) צריך ליהוד שבמקום שכלו ה' פסיעות
יעמוד ברנלים כסוונות כמו בתפלה

ולא יתווד למקום עד שיגיע חשיך קדושה, כמו
שאיחא ב"שע מי קב"י, ואם המקום צד ורחק
וכן כשואמרים פיוטים וחד כשמתחיל הש"ן

התפלה, וכן כשמתפלל ביהדות יעמוד כשיש
הג"ל, ובשעת הרחק ישעה עכ"ם בני הילוף
אמה כמבואר כ"ו בסידור ישועות היום :

זכרה חיו, וכן שלא לשפך מביד שהי"ם ער
צוקע כי מאד שהזקע נמצא יש בו משום

בישיל, ולכן אין להקל במלה שלנו אף שנחבשל
תחלה שמאד שחוד ונמחה אין להקל בו יותר

מבמלה שבימים, לפי דילוק הדיעות שבש"ע
שיש אוסרים אפי' ליתן בבלי שהי"ם, והמחמיר

תע"ב עמל"ק אות באות :
נח) עוד דבר אחד באנו לזכור את הרבים :

בענין דק"ל באות ט" מ' סעי"ד במחבר
ור"ל וי"א שמצוה צריכה כונה לצאת

וכן הלכה ונחנח שם במשנה ברורה בבואר הלכה
על הציון וי"א שצריכה כונה ח"ל פי מן התורה

כן כתב הרשב"ם פסחים ק"ד ע"כ ד"ה אע"ג וכן
משמע פשוט' דסוגי ב"ר"ה ל"ה ע"כ כו', ועין

ב"ה ובפ"ג ב"מ ה' ובפ"ה חכ"ה דמשמע
מבריותם ודמזוה ציחה וסוכה הבחנה בהם

לעיוטובא ט" וכתב בכ"שנה ברורה שם סוף ח"ל
ואי לא כוון לצאת ח"י וזכותו בעשיית המצוה לא

י"א מן התורה וצריך לחוד ולעשותה עכ"ל, וכתב
ע"ש במ"ב סק"י ור"ל דע ע"ד דכתב והצ"א

בב"ל מ"ה רמה דמצריכין צ"י לחוד ולעשות
המצוה היינו במקום שיש להלכות שעשייה הראשונה

לא וזתה לשם מצוה כגון בתקיעה שהיתה להתלמד
וכדומה אבל אם קרא ק"ש בדרך שיאי קורן

בסדר התפלה וכן שאכל מצוה או תקע ינפל לזכר
אע"פ שלא כוון לצאת יצא שחיי משום זה עושה

כדי לצאת כו עכ"ל והצ"א ור"ל הי"א שמוכה
לפי הענין שעשייתו היא כדי לצאת אע"פ שלא

כוון בפירוש יצא אבל בסתמא בודאי לא
יצא וכדאי בחו"ס סוכה (ל"ם ע"א) ד"ה עובר

ע"ש וכו' לענין בדיעבד אבל כתיב וז"ל וצ"ד
ליותר לכוין קודם כל מצוה לצאת יד"ח המצוה וכן

השתיקו כל האחרונים עכ"ל המ"ב :
נח) וישתאף דאמת לחי צדיק כ"א ליותר מאד

עקב עלה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אחרון

דיעה זו בשתי ידיים ומסקו דליא כל הבית כד"א דמי רק להתחרר אבל להקל לא מצונו בשום מקום שום דיעה לומר כל הבית כד"א דמי, וכתבו לנו להקל כזה, כי ר"ן זה שאסור לילך ד"א בלי נפ"י הלא הוא בנדרש שבאחרונים המג"א סי' ד' סק"א בשם הב"ח והתולעת יעקב וכתב שהחלף ד"א ברי נפ"י חייב מיתה"ז ח"ו ע"כ פאן חשוב ומאן ספון להקל נגד רבותי נזולי האחרונים ו"ל ת"ל ע"כ יודר כל אדם והעמיד אצל ספתו בלי מלא סים עם בלי ריקן לנפ"י ויתברך משמי שמים במלא הפני מיכתא :

שלא יגע במלבושיו עד שימוט ע"כ הגם שנבג"א כתב שם שנבג"א לא משמע כן מ"ס הלבוש שרר מיישב לחשוות הנמרא לדברי הנודר וארוחת חיים הג"ל לאסור ליגע במלבושיו קדם נטילה וכ"כ בס' אצות החיים דמנמרא אין שום רא"י לפתור דברי הסה"י אשר יסורו חוק מדברי התנא ר"א הגדול ורשב"י וה"ח הג"ל: ע"כ הלילה להקל בזה ח"ו :

סו' אגב אוכזר בכאן הדין דנפ"י שחיתת הגה בש"ע סי' י"ז סעי' ב' כתב הסתבר שירקק לעשות עליהם מים ג"פ להעביר רוח רעה ששורה עליהן, והוא פנמרא רשבת קם ע"א הגיא ר' נתן אומר בת החיין היא זו ומקפדת עד שירחק ידיו ג"פ, והנה החי"א כל"ל ב' ס"א כתב ד"א חקא במידוןן וז"ל המקובלים הדב האתוונים, אמנם בסדר"ן כתב להוסיף דבעינן חקא ג"פ רצופים ע"כ כתב הגאון ר' יעב"ץ במידוןן שלו, ובס' אזה"ח דצד"ך להחמיר בשני הדיעות הדינו שימור ידיו ב"פ בסדיונן ואח"כ ג"פ רצופים, ומ"י שרצה לצאת גם לדעה הג"א ר"ל במעשה רב שהוא מצוין נפ"י ד"פ, ג"פ להעביר רוח רעה ופעם ת"ל לקוד המים שנממא, י"ל ידיו לתחילה ב"פ במידוןן ואח"כ ד"פ רצופים, וכנה י"ש יצא ידי חובת נפ"י אליבא דכל הדיעות **וכן נכון לעשות** וק' נתן האמיר הרב הגאון והד"ר מהר"א וצלחה :

פס' ועתה באחו השתק משיב בס' ארוחת חיים וז"ל ובמ' נחלה לישראל בהלכה למשה סי' ג"ג כתב ששמע סכ"ך מ"ן הדב הגאון הקדוש מסאנו חזקלה"ה לזכ"ל עבודת חד מסש"כ שאמר לקרות וללמוד נגד המים של נפ"י שחיתת ע"כ פותר לקרות וללמוד כנגד ובה"ש וע"א דמכ"ש אם יבמלם ברוב מים אחרים דאו סוהר לזכ"ל לקרות כנגדן עכ"ל :

סו' באיתי לעורר אחי"י שיש ליותר מאד במש"כ תודרכי משה בא"ח סי' רצ"ח בשם הוה"ק דיש להסתכל בשעת ברכת בורא מאורי האש ביד ימין וכ"כ בהרמ"א שם ס"ג בשם הוה"ק וז"ל ויש לראות צפרני יד ימין ומתב' שם בפתחי שלט סק"ט בשם הגהות יש נהלין ח"ל ולא ביר שמאל ע"ש וז"ל הוה"ק פ' ויקהל דף ר"ח ע"א בהתוא שעתא דקא מברכין על אשא אידמנן ארבע רתיבין ארבע משריין לתתא כי ואינן איקרי מאורי האש כגון כך בעינן לאנפייא ארבע ארבע אצבעאן וידא וירמינא' ולאנהרא ל"ן סו' והוא נחרא ושרנא דמתברכא עכ"ל ה"ק וכ"כ בס' פרע"ת ד' צ' ע"כ בסדר הגדולה ברת

כג' גמ' יש ליותר שלא ליגע במלבושיו קדם שימוט ידיו שחיתת י"ב המ"א סי' י"ז בשם סדה"י, והגם שהמג"א הקשה עליו מ"ס בארה"ח מיישב קושייתו ע"ש, וכ"כ במ' הגן וד"ק משה ליום אחד עשר ח"ל יש רבים מאנשי מעשה שנוטלים לידים קדם שלובשים עצמם בכקל כרי שלא יממא את בניהם עכ"ל לענינו לכן יש ליותר בזה מאד, וכ"כ ב"ח שער הקדושה פ"ה ח"ל בזה"ק פ' בראשית שלהו דף ג' ע"ב פ"י הרשב"י ע"ה שהוסיף בלידה רוח הטומאה שורה על ידיו ובהקיצו לא יגע בהם במלבושיו ולא בשום מקום עד שימוט ידיו ור"ל ות"ח כל בני עלמא בשעתא דציימי על ערסיהו בלילא ולייליא פריש נדפרא על כל בני עלמא ופעמי מעמא דמותא ומנ' דמעמי מעמא דמותא האי רוחא מסאבא שריא על עלמא ומאיב על עלמא בנו קפטיא ריליח (פ"י באהל של אדם) שריא על ידיו ד"ב' ואסתאב וכר אתער ואתחדר ל"י נשפתא בכל מה דיקרב ביודי בלתי מסאבו כגון דשריא עלייהו רוח מסאבא וע"ל ר"א י"ב ג"ג מני לאלבושא סמאן דלא נטיל ידיו והא אסידך עליי' ההוא רוח מסאבא ואסתאב ואית ל"י רשו להאי רוח מסאבא לשריא בכל אחר דאשתא רשוימו מסיפרי' כו' כנ"כ בעי ב"ן לאסתמריא בכל סמריו מסמריא דהאי חויא בישא דלא ישלוש עליו וכ"י וע"ד גמ' לך מה שפדשו במקום אחר שבהקיצו משנתו שלא ילך ד' אמות עד שימוט ואם הלך ד' אמות ורוח הטומאה בידיו הוא כעובר עליו וע"ן נאמר לאשר תביא אלוה בידו איוב י"ב ו' עכ"ל ה"ח הג"ל, ובצוואת ד"א הגדול הנקרא בשם ארוחת חיים פיסקא י' מסובא ג"כ להריא שלא יגע במלבושיו קדם נטילה ח"ל בני היו וחדר בכלי של מים סמוך למפתן וכשתקום בכקל אל תמול תלוקך ללבוש בלי נטילת ידיים לא מידך ולא מיד אחר שלא נפל ידיו כי רוח הטומאה שורה על הידים, עכ"ל תווא בסוף למ"ש בסדה"י הובא במג"א סי' ד' ס"ק א'

עמק ענה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אחרון

מהחברים וזל וכשהוא מסתכל בד' צפניו ידיו
 הימין ליבד' בו עכ"ל וכ"כ בספר הכותת וארי
 דל דף ליב ריש עמוד ר' וכשהוא מסתכל בד'
 צפניו הימין ליבד' יע"ש וכ"כ במ' לקסי
 הש"ס מהארי וזל דף ליב וזלדק ולכן במצו"ש
 בשת הברלה כשראה הצפנים אצל האבוקה
 ב' שחן מ'מין כסוד רבנה כמסאדיכ ורבנה
 במינך אלך לא יש בו אלו אתן של יד השמאל
 א"צ לראות אותם כלל כמ"ש לעיל למען לא
 יאחזו בן הקליפות מ' ואפשר שיזכר להיות
 שאם יגלה האצבעות השמאל לאור האבוקה
 שארבה יתדבק בהם יותר ולהיות כי יש להם
 אחזה כ"כ בשמאל יחזו ושמאל יד ימין וידבק
 בה ולכן צריך לכוף גדל ימין בידו תוך אצבעות
 מפני שבגודל הם נדבקים ביותר וזו השמאלית
 צריך להיות בבל יראה כלל וזהו שרי בוחן וזי למבין
 עכ"לדק וכ"כ בקיצור שלי"ה דף ג"ס בשלחי מסכת
 שבת וז"ל וכתב בע"ז בשם פסקי תוס' יש לכוף הר'

אצבעות של יד ימין לתוך חקף על האגודל
 כנגד הגד כו' ופעם ראית דוקא ד' אצבעות של
 ימין ולא של שמאל כו' עיין קצת ממנו בערת
 בשם תולעת יעקב דף ס"א מ' פ' וינעם לך
 עכ"לדק וכ"כ בסידור יעב"ץ וז"ל וכופף ראשו
 אצבעות ימינו על האגודל, גם בסידור נהרא
 שלם כתב וז"ל וברכת מאורי האש עפ"י האריז"ל
 יכפוף ראשו האצבעות בידו הימין ל"ת על האגודל.
 וכ"כ בש"ע הרב רש"ו מ' רצה סע"ו וז"ל ויש
 לראות בצפניו יד ימין ככל הלך מבואר להיא
 דיש להסתכל רק ביד ימין לבד, אולם ראית
 אצל איזה גדולי צדיקי הדור שאחזוים הצפניים
 של ב' ידיהם נגד האור ההבולה בשעת ברכת
 מאורי האש מצאתי להם סמך בפרקי דר"א פ' ט'
 וז"ל ראה אדם לעמוד של אש ושמה בלבו ואמר
 עכשיו אני יודע שהמקום עמי ופשמ ידיו לאור
 הגו ובירך בורא מאורי האש עכ"לדק. ידיו
 משמע ב' ידיו וע"כ אלו ואלו דברי אלקים חיים
 וכ"כ בספר שומר שבת ובסדר הברכה וז"ל דוקא ביד
 ימין ולא בשמאל שהוא דין ואין עתה עת לעורר ד"ן :